

LAUSUNTO RAAHEN KAUPUNGIN STRATEGIALUONNOKSEEN

Raahen lähidemokratiatoimikunta 8.6.2022

Strategian laajuus:

Strategia sisältää kaikkiaan 34 Power Point-sivua kuvausta erilaisista kaupungin tulevaisuuden tavoitetoista.

Strategian rakenne:

Strategia rakentuu neljästä sisältö- ja neljästä läpileikkaavasta teemasta, joita yhdistää ”Elinvoimainen Raaha”-käsittekokonaisuus. Kukin sisältö- tai läpileikkaava teema sisältää yleiskuvauksen, minkä lisäksi sisältö- ja läpileikkaaville teemoille on asetettu tavoitteet ja osatavoitteet. Näin strategia koostuu kaikkineen 8 x 3 eli 24 kohdan kuvaksesta.

Strategian sisältö:

Strategia sisältää sisältöteemojen kautta näkökulmia yritysten Raahen, lasten ja nuorten Raahen, osaajien Raahen, ja hyvinvoinnin Raahen. Läpileikkaavien teemojen kautta tulevat esille tasapainoinen talous, sujuvat toimintatavat, yhteinen Raaha ja yhteistyö eri tasoilla.

Strategialuonnoksen vahvuudet:

Strategiassa on pyritty huomioimaan erilaisia positiivista kaupunkikuvaa ja elinvoimaisuutta esiintuvia asiantiloja mahdollisimman sallivasti. Strategiassa näkyy vahva osallistava työote. On tärkeää, että kaupungin tilaa ja tulevaisuutta tarkastellaan laajasti ja avoimesti. Kaupunkilaisilla on ollut mahdollisuus osallistua strategian laadintaan ainakin teknisesti.

Strategialuonnoksen heikkoudet:

Laajuutensa johdosta strategialla ei ole selkeää toimintaa ohjaavaa linjausta tai painopistettä. Ilmaisut vaativat selventämistä ja selittämistä. Tämän lisäksi strategia ei juurikaan vastaa kysymykseen kuinka. Tavoitteiden asettelu, niiden toteuttajat ja mittarit puuttuvat luonnoksesta. Tavoiteasettelujen toimintalogiikkojen muotoilut ovat osittain logiikaltaan suppevia. Esimerkiksi ilmaisu ”lähidemokratiatoimikunnan toimintaa kehitetään” asettaa mainitun toimikunnan (9 ihmistä) toiminnan kohteeksi. Loogisempaa olisi ilmaista asia esim. muodossa ”Lähidemokratiatoimikunta kehittää kaupungin toimintaa kohti avoimempaa ja ihmisläheisempää toimintatapaa”.

Kuntalain 37§:n mukaan strategian tulisi perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteutumiseen. Tämän kaltainen arviointi tai arvioinnin esille tuominen on strategiassa vähäistä. Esimerkiksi vihreän siirtymän vaikutukset eivät ole pelkästään myönteisiä, vaan se voi sisältää myös haitallisia vaikutuksia.

Strategian kieli on paikoin vaikeaselkoista ja tulkinnanvaraista. Esim. Lasten ja nuorten Raahe osatavoite "Joustavat palvelut". Legitimoidaanko tällä lausumalla nuorten palvelujen supistaminen? Strategiassa esitetään tavoitetiljoja, joiden todentaminen jää subjektiivisen arvioinnin piiriin. Tavoitteiden toteuttamista ja toteutumista ei juurikaan kuvata tekojen, toimenpiteiden tai arvovalintojen tasolla.

Luonnoksen kieli on eräiltä osin kuvailevaa ja julistavaa "kylien ja keskustan kehittäminen sataa yhteiseen laariin". Voisiko tämän kaltaiset ilmaisut korvata täsmällisemmin, miten kyliä ja keskustaa kehitetään ja mitä etuja tästä on odotettavissa ja mitä se vaatii tai edellyttää? Yhteinen Raahe tarkoittaa alueellisen viitekehityksen lisäksi myös ja ehkä paremminkin eri sukupolvien, ammattien, maailmankatsomusten ja sosiaalisissa olosuhteissa elävien ihmisten yhteisyyttä.

Strategian rakenteellinen ja kielellinen logiikka eivät ole tasapainossa. Toisaalta puhutaan "yhteisestä Raahesta" toisaalta puhutaan erikseen yritysten Raahesta, lasten ja nuorten Raahesta, osaajien Raahesta ja hyvinvoinnin Raahesta. Entä näiden kuvausten ulkopuolelle jäävien Raahe? Toteamus, että Raahe on ihmisen kokoinen kaupunki, jossa kaikki toimijat kehittävät koko Raahen aluetta yhteisten päämäärien saavuttamiseksi on vahvasti ihanteellinen. Tavallisen ihmisen ja ihmisistä koostuvien toimijoiden tavoitteita ei voi asettaa näin mittaviksi. Myös heille asetettavien tavoitteiden tulee olla ihmisen kokoisia.

Jaottelu sisältöteemoihin ja läpileikkaaviin teemoihin ei ole selkeä. Mikäli sisältöteemat ja läpileikkaavat teemat halutaan esittää erillisinä, tulisi ne kuvata selkeänä matriisina, jossa sisältöteeman ja läpileikkaavan teeman yhteisvaikutus olisi kuvattavissa teemojen leikkauspisteissä. Tällöin myös sisältöteemojen ja läpileikkaavien teemojen relevanttius tulisi esille.

Vaikka strategia ei voi olla ehdottomiin syy-seuraus-suhteisiin nojaava, tulisi siinä selvyyden vuoksi olla havaittavissa jonkinlaista nykytilan ja mahdollisten tulevaisuuden kehityskaarien arviointia sekä näkemystä siitä, mikä voisi olla realistinen tulevaisuudelle asetettava olotila. Strategian ei tarvitse kattaa kaikkea mahdollista, mutta siinä tulee huolehtia siitä, että suotuisia kehitysmahdollisuuksia ei suljeta tai että epäsuotuisille kehitysurille ei lähdetä. Strategia on valintoja, mitä toteutetaan ja mitä ei toteuteta.

Lähidemokratiatoimikunta esittää, että Raahen kaupunkistrategia tiivistetään enintään kolmeen sivuun.

Yritysbarometrien vuosittainen palaute tulisi huomioida ja laatia kaupunkiin yleisen strategian lisäksi mm. elinkeinostrategia.